

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 48g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 287 alin. (18) din Codul contravențional
(*folosirea vehiculelor declarate prin acțiune organului vamal*)

CHIȘINĂU

22 aprilie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *Președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judcători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 30 martie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 22 aprilie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (18) [*încălcarea regulilor vamale*] din Codul contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, ridicată de dl avocat Marin Barcaru, în interesele dlui Andrian Barcari, contravenient în dosarul nr. 5r-3733/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Nicolae Corcea de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 28 iunie 2021, Serviciul Vamal a întocmit un proces-verbal cu privire la comiterea contravenției prevăzute de articolul 287 alin. (18) [*încălcarea regulilor vamale*] din Codul contravențional de dl Andrian Barcari. Prin decizia din aceeași zi, dl Andrian Barcari a fost sancționat cu o amendă în mărime de 60 unități convenționale, echivalentul a 3000 lei.

4. La 13 iulie 2021, dl Andrian Barcari a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

5. Pe parcursul examinării cauzei, dl avocat Marin Barcaru a ridicat, în interesele dlui Andrian Barcari, excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (18) din Codul contravențional

6. Prin Încheierea din 24 martie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...].”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...].”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 287

Încălcarea regulilor vamale

„[...]

(18) Folosirea vehiculelor declarate prin acțiune de alte persoane decât cele care le-au declarat prin acțiune organului vamal, cu excepția soțului/soției și rudelor pe linie ascendentă și descendentă directă ale persoanei care a declarat prin acțiune vehiculului,

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale.”

9. Prevederile relevante ale Codului vamal, adoptat prin Legea nr. 1149 din 20 iulie 2000, sunt următoarele:

Articolul 184¹

Declararea prin acțiune a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice

„(1) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinierei, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8704 (cu o greutate în sarcină maximă de maximum 5 t), 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de până la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu respectarea următoarelor condiții:

a) mijloacele de transport să se afle la evidență permanentă în alte state;

b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;

c) mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal până la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod;

d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor sau pasagerilor; mijloacele de transport nu pot fi vândute, donate, transmise prin moștenire, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decât cu acordul organului vamal, numai după achitarea drepturilor de import;

e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat prin acțiune, informația respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.”

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției susține că, în cazul în care contravenientul este proprietarul automobilului, articolul 287 alin. (18) [*încălcarea regulilor vamale*] din Codul contravențional îi încalcă dreptul de proprietate. De asemenea, articolul 2 din Cod stabilește că scopul legii contravenționale este apărarea proprietății. Astfel, tragerea proprietarului automobilului la răspundere potrivit articolului 287 alin. (18) din Cod contravine articolului 46 din Constituție, care garantează dreptul de proprietate.

11. De asemenea, excepțiile stabilite de prevederile contestate afectează principiul egalității garantat de articolul 16 din Constituție.

12. Autorul excepției menționează că scopul prevederilor contestate este asigurarea că mijloacele de transport nu vor fi folosite pe teritoriul Republicii Moldova cu depășirea termenului de admitere temporară. Totuși, acest scop este asigurat de alte prevederi, cum ar fi articolul 287 alin. (17) din Codul contravențional și articolul 67 alin. (2) din Codul vamal.

13. Prin urmare, autorul excepției consideră că prevederile contestate contravin articolelor 7, 8, 16 alin. (2), 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. Ridicată de avocatul contravenientului într-un proces pendinte la instanța de drept comun, excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 287 alin. (18) [*încălcarea regulilor vamale*] din Codul contravențional. Acest articol nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză contravențională care are ca obiect examinarea unei contestații împotriva unui proces-verbal privind comiterea contravenției prevăzute de articolul 287 alin. (18) din Codul contravențional (a se vedea §§ 3-6 *supra*). Curtea admite că prevederile contestate vor fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea a analizat, prin prisma argumentelor autorului excepției, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 17 din 15 februarie 2022, § 22; DCC nr. 37 din 24 martie 2022, § 21).

19. Autorul excepției a menționat că prevederile contestate contravin articolelor 7 [*Constituția, Lege Supremă*], 8 [*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*], 16 alin. (2) [*egalitatea*], 46 [*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție

20. Cu privire la incidența articolelor 7 și 8 din Constituție, Curtea a notat că în prezenta cauză acestea comportă un caracter general și nu pot constitui repere individuale și separate (a se vedea HCC nr. 31 din 23 septembrie 2021, § 27; DCC nr. 38 din 24 martie 2022, § 21).

21. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că articolele 16 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorii sesizărilor trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (HCC nr. 4 din 3 martie 2022, § 28; HCC nr. 5 din 3 martie 2022, § 59; HCC nr. 6 din 10 martie 2022, § 15).

22. Cu referire la incidența articolului 46 din Constituție, autorul excepției susține că tragerea proprietarului automobilului la răspundere potrivit articolului 287 alin. (18) din Cod îi încalcă dreptul de proprietate.

23. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că, din considerentele asigurării ordinii publice, a securității economice și fiscale, statul este în drept să reglementeze regimul juridic de introducere/scoatere sau aflare pe teritoriul său a mijloacelor de transport aflate la evidența permanentă a altui stat (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 16 din 28 mai 2014, § 63). De asemenea, statul este în drept să stabilească sancțiuni și/sau măsuri regulatorii în cazul în care regimul respectiv nu este respectat.

24. Curtea notează că persoanele fizice sunt responsabile pentru achitarea drepturilor de import la introducerea mijloacelor de transport auto în Republica Moldova. Achitarea drepturilor de import reprezintă o obligație generală aplicată tuturor persoanelor care introduc mijloacele de transport pe teritoriul țării (DCC nr. 37 din 24 martie 2022, § 26).

25. Totuși, legislatorul a reglementat excepții de la această obligație, cum ar fi declararea prin acțiune a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. Persoanele fizice au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, însă cu achitarea vinierei, **în scopuri personale**, mijloace de transport clasificate la pozițiile tarifare menționate de legislator, indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de până la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive. Exercitarea acestui drept atribuit persoanelor fizice care dețin în proprietate mijlocul de transport sau au dreptul de folosință asupra acestuia, fapt confirmat prin actele corespunzătoare, presupune folosirea mijlocului de transport doar în scopuri personale (articolul 184¹ alin. (1) din Codul vamal).

26. Plasarea mijlocului de transport în regim vamal de admitere temporară presupune respectarea de către persoana fizică care a introdus acest mijloc a condițiilor stabilite de legislator. Așadar, mijlocul de transport nu trebuie să fie folosit pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor sau pasagerilor; mijlocul de transport nu poate fi vândut, donat, transmis prin moștenire, închiriat, subînchiriat, dat în comodat, gajat, transferat sau pus la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova, decât cu acordul organului vamal și numai după achitarea drepturilor de import (articolele 67 alin. (2), 184¹ alin. (1) lit. d) din Codul vamal și 10 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice).

27. Sub acest aspect, Curtea notează că restricția de folosire a mijlocului de transport de către o altă persoană decât cea care l-a declarat prin acțiune la introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, reglementată de prevederile menționate *supra*, este publicată în Monitorul Oficial și le este cunoscută destinatarilor legii. Astfel, indiferent dacă deține acest mijloc cu drept de proprietate sau cu drept de folosință, persoana care declară prin acțiune un mijloc de transport cunoaște că acesta este plasat sub regim vamal de admitere temporară și doar ea, soțul/soția și rudele pe linie ascendentă și descendentă directă ale persoanei pot folosi acest mijloc de transport pe teritoriul Republicii Moldova în scopuri personale. De asemenea, persoana care dorește să procure sau să ia în folosință un mijloc de transport plasat în regim vamal de admitere temporară de către un terț cunoaște că un astfel de mijloc de transport poate face obiectul unor acte/contracte civile, inclusiv poate fi cumpărat și poate fi folosit pe teritoriul Republicii Moldova, doar cu respectarea regulilor vamale, *i.e.*, doar cu acordul organului vamal și după plata drepturilor de import. În caz contrar, persoana cunoaște că va fi trasă la răspundere contravențională pentru folosirea vehiculului plasat în regim vamal de admitere temporară de către alte persoane decât cea care l-a declarat prin acțiune organului vamal, cu excepția soțului/soției și rudelor pe linie ascendentă și descendentă directă ale persoanei care a declarat prin acțiune vehiculul, potrivit articolului 287 alin. (18) din Codul contravențional.

28. În aceste condiții, Curtea reține că autorul excepției, prin prisma articolului 46 din Constituție, nu poate pretinde că norma contestată îi afectează

dreptul de proprietate, din moment ce articolul 184¹ alin. (1) lit. d) din Codul vamal îi interzice să procure, prin eludarea regulilor vamale, un mijloc de transport plasat în regim vamal de admitere temporară care a fost declarat prin acțiune și introdus de către o altă persoană pe teritoriul vamal al Republicii Moldova.

29. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (18) din Codul contravențional, ridicată de dl avocat Marin Barcaru, în interesele dlui Andrian Barcari, contravenient în dosarul nr. 5r-3733/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 22 aprilie 2022
DCC nr. 63
Dosarul nr. 48g/2022